

ಯುವ ರೈತರಲ್ಲಿ ನವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಳಕೆ : ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ವಿರಕ್ತಮಠ¹ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ಸಿ.ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ²

¹ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ²ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

Abstract:

ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವ ರೈತರಲ್ಲಿ ನವ ಮಾಧ್ಯಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಏಕೀಕರಣವು ಪರಿವರ್ತಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳನ್ನು ಯುವ ಕೃಷಿಕರು ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು, ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಯುವ ರೈತರಲ್ಲಿ ನವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಳಕೆ ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ನವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಕೃಷಿ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಯುವ ರೈತರು.

ಪೀಠಿಕೆ

ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ನವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಏಕೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ವೇಗವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವ ರೈತರು ಈ ವಿಕಾಸದ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನವ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು. ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಜ್ಞಾನ ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ನವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ವಹಿಸುವ ಬಹುಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಈ ಅವಲೋಕನವು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

1. ಯುವ ರೈತರಲ್ಲಿ ನವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಳಕೆ ಕುರಿತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
2. ಯುವ ರೈತರಲ್ಲಿ ನವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶದ ಮೂಲಾಧಾರಗಳಾದ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆ, ಪತ್ರಿಕಾವರದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

Please cite this article as: ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ವಿರಕ್ತಮಠ ಮತ್ತು ಸಿ.ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ. (2025). ಯುವ ರೈತರಲ್ಲಿ ನವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಳಕೆ: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ನೋವೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 4(1), 137-142

ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು**ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳು****ಸಮುದಾಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ**

ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್ ಮತ್ತು ಟ್ವಿಟರ್‌ನಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳು ಯುವ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವೇದಿಕೆಗಳು ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.

ಬ್ರಾಂಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್

ಯುವ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಂಡ್ ಮಾಡಲು, ಕೃಷಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿತ ಅಥವಾ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್‌ನಂತಹ ವೇದಿಕೆಗಳ ದೃಶ್ಯ ಸ್ವರೂಪವು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಫಾರ್ಮ್-ಟು-ಟೇಬಲ್ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೈಲೈಟ್ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಎಂಎಸ್ ಆಧಾರಿತ ಸೇವೆಗಳು

ನೈಜ-ಸಮಯದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು: ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆಗಳು, ಕೀಟಗಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ನವೀಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕೃಷಿ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ರೈತರು ತಕ್ಷಣದ ಡೇಟಾ-ಚಾಲಿತ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಕೃಷಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್: ಬೆಳೆ ಆರೋಗ್ಯ, ದಾಸ್ತಾನು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಕೆಯನ್ನು (ನೀರು ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಬಳಕೆಯಂತೆ) ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್

ಡ್ಯಾಶ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಕರಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃಷಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಇ-ಕಲಿಕಾ ವೇದಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ವೆಬಿನಾರ್‌ಗಳು

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ : ನವ ಮಾಧ್ಯಮ ವೇದಿಕೆಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಗಳು, ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವೆಬಿನಾರ್‌ಗಳು, ವೀಡಿಯೋ ಟ್ಯುಟೋರಿಯಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಈ ವೇದಿಕೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಥವಾ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ವರ್ಚುವಲ್ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ಮತ್ತು

ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು: ಡಿಜಿಟಲ್ ಸ್ಥಳಗಳು ಯುವ ರೈತರು ಪ್ರಯಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇದು ಇತ್ತೀಚಿನ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಚಲನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು

ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರ ಮಾರಾಟ: ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗಾಗಿ Etsy ನಂತಹ ವೇದಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ರೈತರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿತರಣಾ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬೈಪಾಸ್ ಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ನೇರ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಕ್ರೌಡ್‌ಸೋಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕ್ರೌಡ್‌ಫಂಡಿಂಗ್: ಕೆಲವು ಯುವ ರೈತರು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳು, ಹೊಸ ಉಪಕರಣಗಳು ಅಥವಾ ಸುಸ್ಥಿರ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ

ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಲು ಕ್ರೌಡ್‌ಫಂಡಿಂಗ್ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲದ ಜೊತೆಗೆ ಸಮುದಾಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಮುಖ ಚಾಲಕರು ಪೀಳಿಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಜ್ಞಾನ : ಕ್ಷಿಪ್ರ ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಕಾಸದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಯುವ ರೈತರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆರಾಮದಾಯಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನವೀನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಹಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಧುನೀಕರಣದ ಬಯಕೆ : ದಕ್ಷತೆ, ಸುಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕದ ಅಗತ್ಯವು ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಳವಡಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಯುವ ರೈತರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಚಂಚಲತೆಯಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಮುಖವೆಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು

ವೆಚ್ಚ-ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ: ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಕರಗಳು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು, ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿಸಲು ವೆಚ್ಚ-ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭದಾಯಕತೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವಿಕೆ : ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನವನ್ನು ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮವು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ನೀತಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ

ಸರ್ಕಾರಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳು: ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಧುನೀಕರಣವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅನುದಾನಗಳು, ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ

ಸಹಯೋಗಗಳು:

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವಿನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಕೃಷಿ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಸ್ಟಮೈಸ್ ಮಾಡಿದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಹಾರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಯುವ ರೈತರಿಗೆ ನವ ಮಾಧ್ಯಮ ಏಕೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

ವರ್ಧಿತ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಹಂಚಿಕೆ

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ತ್ವರಿತ ಪ್ರಸರಣ: ನವ ಮಾಧ್ಯಮವು ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ನವೀನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ವೇಗದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲಿಕೆಯ ವಕ್ರರೇಖೆಗಳನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕ್ರೌಡ್‌ಸೋರ್ಸ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ: ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಗುಂಪುಗಳು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ರೈತರು ಸಾಮೂಹಿಕ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸುಧಾರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳು ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತವೆ. ಯುವ ರೈತರು ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅವರು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ

ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬಹುದು, ಇದು ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.

ನೈಜ-ಸಮಯದ ಗ್ರಾಹಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ತಕ್ಷಣದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಡೇಟಾ-ಚಾಲಿತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು

ನಿಖರ ಕೃಷಿ : ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂವೇದಕಗಳು, ಡ್ರೋನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಗ್ರಹ ಚಿತ್ರಣವು ಯುವ ರೈತರಿಗೆ ನೈಜ-ಸಮಯದ ಡೇಟಾವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇಳುವರಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಹೆಚ್ಚು ನಿಖರವಾದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುನ್ನೂಚಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ : ಡೇಟಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಪರಿಕರಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು, ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಚಲನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮುನ್ನೂಚಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಪಾಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳು

ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಭಜನೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಂತರಗಳು

ಗ್ರಾಮೀಣ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಪ್ರವೇಶ : ಯುವ ರೈತರು ಆರಂಭಿಕ ಅಳವಡಿಕೆದಾರರಾಗಿದ್ದರೂ, ಅನೇಕರು ಇನ್ನೂ ಕಳಪೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಡ್‌ಬ್ಯಾಂಡ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಕೊರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವೆಚ್ಚ : ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಉಳಿತಾಯದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಆರಂಭಿಕ ವೆಚ್ಚಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಣ್ಣ-ಪ್ರಮಾಣದ

ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದುಬಾರಿಯಾಗಬಹುದು.

ಡೇಟಾ ಗೌಪ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಕಾಳಜಿಗಳು

ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ಅಪಾಯಗಳು : ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಕರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಯುವ ರೈತರು ಡೇಟಾ ಗೌಪ್ಯತೆ, ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೃಷಿ ಮಾಹಿತಿಯ ದುರುಪಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ : ಬಾಹ್ಯ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು ಡೇಟಾ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೆಂಬಲದ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಬಹುದು.

ಕೌಶಲ್ಯ ಅಂತರಗಳು ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧ
ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ : ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ-ಬುದ್ಧಿವಂತ ಯುವ ರೈತರು ಸಹ ಹೊಸ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಡಿದಾದ ಕಲಿಕೆಯ ರೇಖೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿರೋಧ : ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಅಥವಾ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಥವಾ ಪೀಳಿಗೆಯ ಅಂತರ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದು ವಿಶಾಲವಾದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳು
ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

ಯುರೋಪಿನಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಯುವ ರೈತರು "ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್" ಪೈಲಟ್ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೆನ್ಸರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು

ನೈಜ-ಸಮಯದ ಡೇಟಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಬೆಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಗಮನಾರ್ಹ ಇಳುವರಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ.

ಯು.ಎಸ್. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ರಾಂತಿ

ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಯುವ ರೈತರು ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮದಂತಹ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಥೆ ಹೇಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಕೃಷಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಮಾನವೀಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಣಾವಂತ ಗ್ರಾಹಕರ ನೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ಅಪಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಆಧಾರಿತ ಪರಿಹಾರಗಳು ಮತ್ತು SMS ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಕಡಿಮೆ-ವೆಚ್ಚದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ-ಪರಿಣಾಮದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ.

ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು
ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಆಫ್ ಥಿಂಗ್ಸ್ (ಐಐಟಿ) ಮತ್ತು ಎಐ ಜೊತೆ ಏಕೀಕರಣ

ಐಐಟಿ ನಿಯೋಜನೆ : ಐಐಟಿ ಸಾಧನಗಳ ನಿರಂತರ ಏಕೀಕರಣವು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ : AI-ಚಾಲಿತ ಪರಿಹಾರಗಳು ಸುಧಾರಿತ ಡೇಟಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಊಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಕಥೆ ಹೇಳುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ವರ್ಧಿತ ಗ್ರಾಹಕರ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ವರ್ಚುವಲ್ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕತೆ : ವರ್ಧಿತ ರಿಯಾಲಿಟಿ (ಎಆರ್) ಮತ್ತು ವರ್ಚುವಲ್ ರಿಯಾಲಿಟಿ (ವಿಆರ್) ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ತಲ್ಲಿನಗೊಳಿಸುವ ಕೃಷಿ ಪ್ರವಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ನಡುವಿನ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕರಣಗೊಳಿಸಿದ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ : ಸುಧಾರಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ಯುವ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಿಖರವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸ್ಥಾಪಿತ ಗ್ರಾಹಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ನೀತಿ ಮತ್ತು ಸಹಯೋಗದ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು

ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗಳು : ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ನಿರಂತರ ಸಹಯೋಗ ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಸಮುದಾಯ-ಚಾಲಿತ ನಾವೀನ್ಯತೆ : ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ-ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಯುವ ರೈತರಿಗೆ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಜಾಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪರಿಕರಗಳು ಮತ್ತು ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ನವ ಮಾಧ್ಯಮವು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ಅಪಾಯಗಳಂತಹ ಸವಾಲುಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಉತ್ತಮ ಸಂವಹನ, ಸುಧಾರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಡೇಟಾ-ಚಾಲಿತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಗಣನೀಯವಾಗಿವೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಭವಿಷ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಯೋಜಿತ, ಡಿಜಿಟಲ್-ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ ಕೃಷಿ ವಲಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ - ಅಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ನಡುವಿನ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಹೋಮ್, ರಾಬರ್ಟ್., ಅನ್ನಿನಾ ಇಂಡರ್ಮುಹಲೆ., ಅನ್ನಾ ತ್ಸೆನ್ಜೆ., ಎಲೈ ರೈಸ್ ಅಂಡ್ ಮ್ಯಾಥಿಯಸ್ ಸ್ಟೋಲ್ಟ್. (2018). ಫ್ಯಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಇನ್ ದ ಡೆಸಿಷನ್ ಬೈ ಸ್ವಿಸ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಟು ಕನ್ವರ್ಟ್ ಟು ಆರ್ಗಾನಿಕ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್. ರೆನಿವೆಬಲ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಅಂಡ್ ಫುಡ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್.
- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ. (2009). ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಪಾಲಿಸಿ ಆನ್ ಆರ್ಗಾನಿಕ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್, www.raitamitra.kar.nic.in
- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ. (2004). ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಪಾಲಿಸಿ ಆನ್ ಆರ್ಗಾನಿಕ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್.

- ಕುಲ್‌ದೀಪ್ ಸಿಂಗ್., ಪ್ರಸನ್ನ ಕೋಲಾರ್. (2024). ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್‌ಲ್ ಎಕೋಸಿಸ್ಟಮ್: ರೆವಲೋಷನರಿ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ಮೆಂಟ್ ಇನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್
- ಮರೆಪ್ಪ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. (2018). ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪಾತ್ರ: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ. (ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ) ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- ಸಿಂಗ್, ಜಿ.ಬಿ. (2000). ಗ್ರೀನ್ ರೆವಲ್ಯೂಶನ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ: ಗೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪೇನ್ಸ್. ಪೇಪರ್ ಪ್ರೆಸೆಂಟೇಡ್ ಇನ್ ದ 21 ಇಂಡಿಯನ್ ಜಿಯಾಗ್ರಫಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್. ನಾಗಪುರ, ಜನವರಿ 2-4
- ಸುಮೇನ್, ಸಂದ್ರ. (2010). ಫ್ರಮ್ ಆರ್ಗಾನಿಕ್ ಫಾರ್ಮರ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಂಗ್ ಟು ಆರ್ಗಾನಿಕ್ ನಾಲೆಡ್ಜ್ ಸಿಸ್ಟಮ್. 9 ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಐಎಫ್‌ಎಸ್‌ಎ ಸಿಂಪೋಸಿಯಮ್, ಜುಲೈ 4-7.
- ಥಾಕೂರ್, ಡಿ. (2019). ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಟೂಲ್ಸ್ ಇನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಎಕ್ಸ್ಟೆನ್ಷನ್: ಲೆಸನ್ಸ್ ಫ್ರಮ್ ಆನ್ ಎಕ್ಸ್ಟೆರಿಮೆಂಟಲ್ ಸ್ಟಡಿ.